

Innst. 379 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:81 S (2016–2017)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Sveinung Rotevatn og Pål Farstad om en enklere hverdag for landets små og mellomstore bedrifter

Til Stortinget

Sammendrag

Færre innrapporteringskrav, digitalisering, et forenklet regelverk, mer forutsigbare rammebetingelser og generelt enklere å drive virksomhet i Norge er hovedområder forslagsstillerne vil peke på som avgjørende viktig for å skape en enklere hverdag for landets små og mellomstore bedrifter.

Forslagsstillerne fremmer derfor flere konkrete tiltak til forenklinger i dette representantforslaget, men understreker at listen på ingen måte er uttømmende.

Forslagsstillerne viser til Dokument 8:96 S (2011–2012) fra representanter fra dagens regjeringspartier, Kristelig Folkeparti og Venstre, hvor det ble fremmet 30 konkrete forslag til forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet. Enkelte av forslagene (f.eks. opphevelse av omstillingsloven) er gjentatt i dette dokumentet, men det finnes flere andre forslag som regjeringen med fordel kan ta opp igjen eller vurdere i tillegg til de forslagene som fremmes under.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«1. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag i tråd med Regnskapslovutvalgets anbefaling om å fjerne kravet til årsberetning for mindre foretak

og forslag til konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak.

2. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag i tråd med Aksjelovutvalgets anbefaling om å redusere oppbevaringstiden for selskapsdokumentasjon og endre aksjelovens spesialregler om oppbevaring av enkelte typer regnskapsmateriale.
3. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag til endring i arbeidsmiljøloven i tråd med Arbeidstidsutvalgets forslag til endring av bestemmelsene knyttet til nattarbeid.
4. Stortinget ber regjeringen foreta en fullstendig gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk som regulerer næringslivet med det formål å sattere regler, forskrifter og lovverk som ikke lenger er nødvendig eller har utspilt sin rolle. Som et ledd i et slikt arbeid ber Stortinget regjeringen fremme forslag om å avvikle omstillingsloven.
5. Stortinget ber regjeringen vurdere om og eventuelt hvordan den britiske ordningen ‘one in, two out’ kan overføres til Norge, og legge fram en slik vurdering i forbindelse med statsbudsjettet for 2018.
6. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om å heve omsetningsgrensen for rett til årlig mva.-oppgavetermin til minimum 2 mill. kroner.
7. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om å avvikle all tekstiltoll.
8. Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om å redusere oppbevaringstiden for tollokumentasjon i tolltariffen.
9. Stortinget ber regjeringen snarest kartlegge og fjerne hinder for økt digitalisering, spesielt når det gjelder innrapportering og dialog mellom of-

fentlige myndigheter som Nav, Skatteetaten, Brønnøysundregistrene og næringslivet.

10. Stortinget ber regjeringen videreføre dagens bestemmelser knyttet til innrapportering og skattlegging av personalrabatter og naturalytelser knyttet til tredjepartsytelser.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Laila Davidsen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Oskar J. Grimstad og Morten Ørsal Johansen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, fra Venstre, Pål Farstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, ser det som viktig med fokus på forenklinger overfor norsk næringsliv og støtter intensjonen til forslagsstillerne.

Komiteen viser til brev fra statsråden av 9. mai 2017 (vedlagt), hvor det er lagt fram informasjon om hvordan situasjonen er, knyttet til de konkrete forslagene til forslagsstillerne.

Komiteen viser til at regjeringen mener de har kommet til Stortinget med forslag knyttet til forslagene 2 og 3 i dokumentet den 21. april 2017.

Komiteen viser til at det har vært fokus på forenklinger over tid, og at det er nødvendig med nye konkrete tiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti viser til at det 1. januar 2011 ble satt mål om at innen 1. januar 2016 skulle kostnadene bedriftene har for å følge opp myndighetspålagte rapporteringskrav, reduseres med 10 mrd. kroner av regjeringen Stoltenberg. Disse medlemmer viser til at 5,5 mrd. kroner av forenklingene ble gjort i perioden 1. januar 2011–september 2013, og det lå 28 tiltak klare til gjennomføring da ny regjering overtok.

Disse medlemmer viser til at forslaget i 2011 om konkrete mål om forenklinger ble svært godt mottatt av næringslivet og NHO. Disse medlemmer viser til at det ble igangsatt innspill fra næringslivet, og forenklingsarbeidet startet med en videreutvikling av Altinn og elektronisk innrapportering, og forenklinger i Aksjeloven. En rekke tiltak ble gjennomført og planlagt.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har vært klare på å videreføre forenklingene

og har hatt som mål at fra 2011 til 2017 skal det forenkles for til sammen 15 mrd. kroner.

Komiteen viser til brev fra næringsministeren hvor det vises til at besparelsene nå er oppe i 12,5 mrd. kroner, hvorav 7 mrd. kroner refererer seg til tiltak iverksatt i denne regjeringsperioden fra 2013–2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen er opptatt av at offentlige reguleringer skal bidra til å styrke norske bedrifters konkurransekraft. Lavere oljepriser og svakere vekst i produktivitet er forhold som gjør det viktigere enn noen gang å legge til rette for forenklinger som kan redusere kostnader og tidsbruk for næringslivet.

Flertallet viser til at regjeringen siden tiltredelsen har videreført og forsterket forenklingsarbeidet for næringslivet og lovet å redusere årlige kostnader med å oppfylle lover og regler med 15 mrd. kroner innen utløpet av 2017, sett i forhold til kostnadsnivået i 2011. Dette er et ambisiøst og krevende mål. Pr. i dag er de årlige besparelser for næringslivet oppe i 12,5 mrd. kroner, hvorav over 7 mrd. kroner refererer seg til tiltak iverksatt i denne regjeringsperioden.

Flertallet viser til viktige tiltak som er gjennomført i denne perioden:

- Forenklet skattemelding for næringsdrivende med enkle forhold.
- Registrering av alle rapporteringspliktige endringer i et aksjeselskaps liv – fra oppstart til avvikling – kan nå gjøres elektronisk.
- Forenkling av offentlige anskaffelser.
- Forenklinger i bokføringsregelverket. Spesielt små bedrifter uten regnskapsfører har fordel av dette.
- Rapportering av lønn, arbeidsgiveravgift og skattetrekk gjøres nå månedlig i ett digitalt skjema i ett elektronisk skjema i stedet for i fem skjemaer med forskjellige frister til flere etater.
- Håndtering av merverdiavgift ved innførsel er gjort enklere.

Flertallet viser til at samtidig som regjeringen har gjort mye for å forenkle hverdagen for bedriftene, er det fortsatt et stort potensial for ytterligere forenklinger. Derfor er regjeringen i gang med en rekke tiltak som vil gjøre det enda enklere å drive næringsvirksomhet og skape arbeidsplasser i Norge. Det er blant annet fremmet forslag til endringer i aksjelovene som åpner for heldigital selskapsforvaltning, bortfall av revisjon for små foretak i konsern og færre krav til at revisor skal måtte bekrefte selskapsdispo-

sisjoner utover vanlig revisjon. Vedtas endringene, bringes forenklingene opp på 14–15 mrd. kroner i årlige besparelser.

Flertallet viser for øvrig til brev fra næringsministeren, datert 9. mai 2017, hvor alle forslag blir svart ut. Flertallet stiller seg bak disse vurderingene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det er behov for en langt mer kraftfull satsing på avbyråkratisering enn det man har hatt de seneste årene. I dag drives forenklingsarbeid gjennom å flikke på dagens ordninger til tross for satsing på forenkling. Det må en grunnleggende endring til, der krav til rapporteringer og dokumentasjon reduseres kraftig. Disse medlemmer tar til orde for å gjennomføre en tillitsreform i samfunnet for på den måten å kunne forenkle samfunnet til beste for folk og næringsliv.

Disse medlemmer viser til behovet for å styrke Brønnøysundregisteret slik at det kan utvikles solide og gode tekniske løsninger og ikke minst øke brukervennligheten.

Disse medlemmer viser til at byråkratiet er bygget ut under denne regjeringen. Det kanskje mest spesielle tiltaket er at regjeringen har etablert et eget regelråd for å bekjempe byråkrati. Senterpartiet tror ikke at det å ansette flere byråkrater er en god måte å redusere byråkratiet på. I tillegg registreres det at innspillene fra Regelrådet i liten grad blir lyttet til.

Når det gjelder forslag nr. 1 om å fjerne kravet til årsberetning for mindre foretak og forslag til konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak, viser komiteens medlem fra Venstre til Regnskapslovutvalgets andre utredning (NOU 2016:11), som nå ligger til behandling i Finansdepartementet. Der foreslås det å fjerne kravet om årsberetning for mindre foretak. I tillegg foreslås konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak. Dette medlem mener at regjeringen snarest må følge opp denne anbefalingen slik at det er mulig for Stortinget å vedta den allerede i denne stortingssesjonen. Forslaget om konkretisering av begrenset regnskapsplikt slik Regnskapslovutvalget foreslår, vil ha et stort innsparingspotensial for foretak som berøres, og informasjon utvalget har innhentet, viser at det er mange små foretak som vil kunne benytte denne ordningen.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag i tråd med Regnskapslovutvalgets anbefaling om å fjerne kravet til årsberetning for mindre foretak

og forslag til konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak.»

Når det gjelder forslag nr. 4 om å foreta en fullstendig gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk som regulerer næringslivet med det formål å sanere regler, forskrifter og lovverk som ikke lenger er nødvendig eller har utspilt sin rolle, herunder å avvikle omstillingsloven, viser dette medlem til at en av tilbakemeldingene fra næringslivet er at det stadig kommer nye regler, registreringsordninger og tilsynsgebyrer, uten at gamle reguleringer og rapporteringskrav fjernes. Dette medlem mener derfor at det er behov for en gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk med det formål å sanere reguleringer som ikke lenger er nødvendige eller som har utspilt sin rolle.

Dette medlem vil peke på omstillingsloven som et eksempel på en lov som påfører de berørte unødvendig byråkrati.

Dette medlem foreslår derfor at Stortinget ber regjeringen foreta en fullstendig gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk som regulerer næringslivet med det formål å sanere regler, forskrifter og lovverk som ikke lenger er nødvendig eller har utspilt sin rolle, herunder å avvikle omstillingsloven.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en fullstendig gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk som regulerer næringslivet med det formål å sanere regler, forskrifter og lovverk som ikke lenger er nødvendig eller har utspilt sin rolle. Som et ledd i et slikt arbeid ber Stortinget regjeringen fremme forslag om å avvikle omstillingsloven.»

Når det gjelder forslag nr. 5 om å vurdere å innføre den britiske ordningen «one in, two out», viser dette medlem til at dette er en ordning som ble etablert under den konservative/liberale regjeringskoalisjonen 2010–2015. Hensikten med den engelske ordningen er at der hvor offentlige myndigheter pålegger næringslivet nye reguleringer som medfører økte kostnader, skal eksisterende ordninger og reguleringer reduseres tilsvarende en innsparing på to britiske pund for hvert pund i økte kostnader.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere om og eventuelt hvordan den britiske ordningen ‘one in, two out’ kan overføres til Norge, og legge fram en slik vurdering i forbindelse med statsbudsjettet for 2018.»

Når det gjelder forslag nr. 6 om å heve omsetningsgrensen for rett til årlig mva.-oppgevetermin til minimum 2 mill. kroner, viser dette medlem til at

Stortinget i 2001 vedtok å endre daværende lov om merverdiavgift slik at mindre virksomheter kunne sende inn omsetningsoppgaver årlig i stedet for annenhver måned. Stortingets flertall la vekt på at det er mer formålstjenlig med en årlig omsetningsoppgave for små bedrifter. Dette var et betydelig forenklingstiltak, og det ble anslått fra Skattedirektoratet at ca. 160 000 mindre bedrifter ville bli omfattet av de nye og enklere reglene. Beløpsgrensen ble satt til en årlig omsetning på maksimalt 1 mill. kroner for å komme inn under ordningen.

Dette beløpet har ikke vært endret siden ordningen ble innført i 2001, jf. merverdiavgiftsloven § 15-3. I realiteten innebærer en manglende regulering av beløpet at flere bedrifter har gått fra å levere en årlig omsetningsoppgave til å levere oppgaver seks ganger årlig. Således har manglende oppjustering av beløpsgrensen medført økte administrative byrder og økt skjemavelde for mange mindre bedrifter.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om å heve omsetningsgrensen for rett til årlig mva.-oppgavetermin til minimum 2 mill. kroner.»

Når det gjelder forslag nr. 10 om å videreføre dagens bestemmelser knyttet til innrapportering og skattlegging av personalrabatter og naturalytelser knyttet til tredjepartsytelser, viser dette medlem til at Skattedirektoratet har sendt et omfattende forslag om endringer i reglene for beskatning av naturalytelser på høring, med det formål at regjeringen skal fremme disse i forbindelse med statsbudsjettet for 2018. Enkelte av forslagene, som forenklinger i reglene for fri avis og nye regler for overtidsmat, er fornuftige, men en rekke andre forslag er direkte i motstrid til mål om mindre byråkrati og regelverk. Blant forslagene er at arbeidsgiver skal pålegges ansvaret for lønnsopplysningsplikt, forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift for tredjepartsytelser. Forslagene innebærer at alle ytelser mv. som er mottatt i sammenheng med arbeidsforholdet, skal innrapporteres av mottagerens arbeidsgiver. Arbeidsgiverne pålegges derfor nye rutiner og økte rapporteringskrav for å holde løpende oversikt over for eksempel eksterne arrangementer de ansatte deltar på, samt hvilke personalrabatter de mottar.

Dette medlem viser til at regjeringspartiene i regjeringsplattformen slår fast at de vil gjennomgå reglene for fordelsbeskatning av arbeidsgiverbetalte ordninger for å tilpasse dem til et moderne og fleksibelt arbeidsliv. Forslaget fra Skatteetaten går etter dette medlems i motsatt retning.

Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre dagens bestemmelser knyttet til innrapportering og skattlegging av personalrabatter og naturalytelser knyttet til tredjepartsytelser.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag i tråd med Regnskapslovutvalgets anbefaling om å fjerne kravet til årsberetning for mindre foretak og forslag til konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen foreta en fullstendig gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk som regulerer næringslivet med det formål å sanere regler, forskrifter og lovverk som ikke lenger er nødvendig eller har utspilt sin rolle. Som et ledd i et slikt arbeid ber Stortinget regjeringen fremme forslag om å avvikle omstillingsloven.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen vurdere om og eventuelt hvordan den britiske ordningen «one in, two out» kan overføres til Norge, og legge fram en slik vurdering i forbindelse med statsbudsjettet for 2018.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om å heve omsetningsgrensen for rett til årlig mva.-oppgavetermin til minimum 2 mill. kroner.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen videreføre dagens bestemmelser knyttet til innrapportering og skattlegging av personalrabatter og naturalytelser knyttet til tredjepartsytelser.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:81 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Sveinung Rotevatn og Pål Farstad om en enklere hverdag for landets små og mellomstore bedrifter – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 1. juni 2017

Geir Pollestad

leder

Else-May Botten

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Nærings- og fiskeridepartementet v/statsråd Monica Mæland
til næringskomiteen, datert 9. mai 2017****Dokument 8:81 S (2016-2017) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Sveinung Rotevatn og Pål Farstad om en enklere hverdag for landets små og mellomstore bedrifter**

Jeg viser til brev datert 18.04.2017 hvor Næringskomiteen oversendte Dokument 8:81 S (2016–2017) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Sveinung Rotevatn og Pål Farstad om en enklere hverdag for landets små og mellomstore bedrifter.

Representantene peker i sitt forslag på ulike tiltak som spesielt angår de små og mellomstore bedriftene. Svarene er utarbeidet i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet og Finansdepartementet.

Innledning

Regjeringen er opptatt av at offentlige reguleringer skal bidra til å styrke norske bedrifters konkurransekraft. Lavere oljepriser og svakere vekst i produktivitet er forhold som gjør det viktigere enn noen gang å legge til rette for forenklinger som kan redusere kostnader og tidsbruk for næringslivet.

Regjeringen har siden tiltredelsen videreført og forsterket forenklingsarbeidet for næringslivet. Vi har lovet å redusere næringslivets årlige kostnader med å oppfylle lover og regler med 15 mrd. kroner innen utløpet av 2017, sett i forhold til kostnadsnivået i 2011. Jeg er enig med representantene i at dette er et meget ambisiøst og krevende mål. Derfor er forenklingsarbeidet høyt prioritert av denne regjeringen. Per i dag er de årlige besparelser for næringslivet oppe i 12,5 mrd. kroner, hvorav over 7 mrd. kroner refererer seg til tiltak iverksatt i denne regjeringssperioden.

Noen viktige tiltak som er gjennomført er:

- Forenklet skattemelding for næringsdrivende med enkle forhold
- Registrering av alle rapporteringspliktige endringer i et aksjeselskaps liv – fra oppstart til avvikling – kan nå gjøres elektronisk.
- Forenkling av offentlige anskaffelser
- Forenklinger i bokføringsregelverket. Spesielt små bedrifter uten regnskapsfører har fordel av dette
- Rapportering av lønn, arbeidsgiveravgift og skattetrekk gjøres nå månedlig i ett digitalt skjema i ett elektronisk skjema i stedet for i fem skjemaer med forskjellige frister til flere etater

- Håndtering av merverdiavgift ved innførsel er gjort enklere

Samtidig som regjeringen har gjort mye for å forenkle hverdagen for bedriftene, er det fortsatt et stort potensial for ytterligere forenklinger. Derfor er regjeringen i gang med en rekke tiltak som vil gjøre det enda enklere å drive næringsvirksomhet og skape arbeidsplasser i Norge. Vi har blant annet fremmet forslag til endringer i aksjelovene som åpner for heldigital selskapsforvaltning, bortfall av revisjon for små foretak i konsern og færre krav til at revisor skal måtte bekrefte selskapsdisposisjoner utover vanlig revisjon. Vedtas endringene bringes forenklingene opp på 14-15 mrd. i årlige besparelser.

Om representantforslaget

Forslag 1: Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag i tråd med Regnskapslov-utvalgets anbefaling om å fjerne kravet til årsberetning for mindre foretak og forslag til konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak.

Finansdepartementet arbeider for tiden med oppfølging av Regnskapslovutvalgets utredninger NOU 2015: 10 Lov om regnskapsplikt og NOU 2016: 11 Regnskapslovens bestemmelser om årsberetning mv. Anbefalingen om å fjerne kravet til årsberetning for mindre foretak og forslag til konkretisering av gjennomføring av begrenset regnskapsplikt for små foretak er blant de sentrale forenklingsforslagene til utvalget. Regjeringen er opptatt av forenklinger, og de to nevnte anbefalingene vil legge til rette for forenklinger for mindre næringsdrivende.

Forslag 2: Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag i tråd med Aksjelovutvalgets anbefaling om å redusere oppbevaringstiden for selskapsdokumentasjon og endre aksjelovens spesialregler om oppbevaring av enkelte typer regnskapsmateriale.

Regjeringen fremmet 21. april 2017 Prop. 112 L (2016–2017) Endringer i aksjelovgivning mv. (modernisering og forenkling). I proposisjonen behandles bl.a. aksjelovutvalgets forslag til endringer i aksjelovens og allmennaksjelovens regler om oppbe-

varingstid for selskaps-dokumentasjon og regnskapsmateriale.

I proposisjonen foreslås det en rekke endringer som vil føre til reduserte kostnader for næringslivet. Forslagene vil innebære mulighet for økt bruk av elektroniske løsninger, å tillate at aksjeselskaper som er morselskap kan fravelge revisjon, å forenkle beslutningsmåten ved fravalg av revisjon og å fjerne krav til særattestasjoner. I tillegg legges det inn hjemler som gjør det enklere å justere terskelverdiene for når revisjon må foretas slik at prisstigningen ikke reelt vil føre til en skjerpning av kravet.

I proposisjonen foreslås det å innta i aksjelovene at stiftelsesdokument, generalforsamlings-protokoller og styreprotokoller skal oppbevares i hele selskaps levetid. Dette er en lovfesting av gjeldende rett.

For annen type selskapsdokumentasjon er det nødvendig å kunne differensiere oppbevarings-tiden med utgangspunkt i de hensyn oppbevaringstiden skal ivareta, slik at (minoritets)-aksjeeiernes og kreditorenes interesser beskyttes og muligheten til å avdekke økonomisk kriminalitet kan ivaretas. Det er derfor foreslått en forskriftshjemmel med adgang til å fastsette nærmere bestemmelser om oppbevarings-tid for ulike typer selskapsdokumentasjon.

I proposisjonen foreslås det at all dokumentasjon som kreves utarbeidet etter aksjelovene kan utarbeides og oppbevares elektronisk. Elektronisk lagring innebærer svært lave kostnader, og oppbevaringstidens lengde vil derfor i liten grad påvirke oppbevaringskostnadene.

Mange ulike frister kan gjøre regelverket mindre oversiktlig og vanskeligere å forholde seg til. Næringsdrivende må forholde seg til ulike regler i og gitt i medhold av bokføringsloven. Etter min oppfatning er imidlertid regnskapsdokumentasjon og selskapsdokumentasjon av forskjellig art, og oppbevaringsbehovet er ikke uten videre identisk.

Det foreslås å oppheve aksjelovens regler om oppbevaringstid for oppbevaringspliktig regnskapsmateriale ved fusjon, fisjon og oppløsning. Dette innebærer at det er bokføringsloven som regulerer oppbevaringstidens lengde, noe som gir et regelverk som er enklere å forstå og derved overholde.

Forslag 3: Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag til endring i arbeidsmiljøloven i tråd med Arbeidstidsutvalgets forslag til endring av bestemmelsene knyttet til nattarbeid.

Regjeringen fremmet 31. mars 2017 Prop. 72 L (2016–2017) om endringer i arbeidsmiljøloven (varsling og arbeidstid). Lovproposisjonen omhandler et forslag om at arbeidsgiver og arbeidstaker kan inngå skriftlig avtale om at arbeidstaker, på eget initiativ, kan utføre arbeid mellom kl. 21.00 og 23.00.

Forslaget er en oppfølging av Arbeidstidsutvalgets innstilling NOU 2016:1 Regulering av arbeidstid – vern og fleksibilitet.

Forslag 4: Stortinget ber regjeringen foreta en fullstendig gjennomgang av regler, forskrifter og lovverk som regulerer næringslivet med det formål å sanere regler, forskrifter og lovverk som ikke lenger er nødvendig eller har utspilt sin rolle. Som et ledd i et slikt arbeid ber Stortinget regjeringen fremme forslag om å avvikle omstillingsloven.

I likhet med forslagsstillerne er jeg opptatt av at næringslivet møter lover som er aktuelle og tilpasset en digital hverdag. Derfor har vi de siste to årene nettopp arbeidet med en modernisering og fjerning av lover og forskrifter, og gjennom dette arbeidet er en rekke lover og forskrifter avvirket. Vi har i den forbindelse startet på arbeidet med å fjerne omstillingsloven.

Forslag 5: Stortinget ber regjeringen vurdere om og eventuelt hvordan den britiske ordningen "one in, two out" kan overføres til Norge, og legge fram en slik vurdering i forbindelse med statsbudsjettet for 2018.

Dette er et prinsipp som ble etablert under den konservative/liberale regjeringskoalisjonen 2010–2015, og innebærer at myndighetene må fjerne eksisterende regelverk hvis nye nasjonale krav (som medfører kostnader for bedriftene) foreslås. Fra og med 2013 ble programmet ytterligere strammet inn til "one-in, two-out", slik at man må finne deregulerende tiltak av minst dobbel verdi før det kan foreslås nytt regelverk. Tilsvarende innførte Canada i 2015 en såkalt «one-for-one»-regel. Nylig har også den amerikanske administrasjonen innført «one in, two out». Innretning og avgrensninger er noe ulike for ordningene i disse landene, men formålet er det samme.

En åpenbar fordel med ordningen er at den disiplinere det generelle forenklingarbeidet for næringslivet ved å presse frem deregulering og mulige alternative løsninger fremfor nytt regelverk. Ordningen tvinger også frem en vurdering av nettokostnadene for næringslivet av ny regulering. Det er lett å slutte seg til formålet med ordningen, men det er også grunn til å trekke fram noen reservasjoner.

Godt reguleringsarbeid er kjennetegnet av vel forberedte og fornuftig utformede nye regler som til enhver tid svarer på samfunnsutviklingen, samtidig som man rydder og forenkler i eksisterende regelverk. Ordningen «one in, two out» har som premiss at det til enhver tid eksisterer unødvendige reguleringer som kan fjernes. I praksis må «one in, two out»-

ordningen ledsages av en rekke avgrensninger som fører til at antallet med «kutt-kandidater» er begrenset. I Storbritannia viste en undersøkelse at hele 50 % av alt regelverk som ble innført i Storbritannia i 2012, falt på utsiden av ordningen (f.eks. skattelovgivning og EU-regelverk). Kuttene må derfor hentes på innsiden av ordningen.

Ordningen legger opp til en reguleringsprosess der innføring av nye byrder simultant skal følges opp med kostnadsreduksjoner. Slike føringer og medfølgende ressursbruk i forvaltningen kan ta oppmerksomheten bort fra større oppgaver i forenklingsarbeidet. Man risikerer å etablere et insentivsystem for forvaltningen som ikke fremmer den beste tilnærmingen i hverken regelverks- eller forenklingsarbeidet.

I Norge har vi de senere år fått økt oppmerksomhet rundt reguleringsarbeidet ved innføring av ny utredningsinstruks og etablering av Regelrådet. Ingen av disse tiltakene sikrer imidlertid at det foretas forenklinger i eksisterende regelverk. Regjeringens forenklingsarbeid for næringslivet, som koordineres av Forenklingsprosjektet i NFD, har imidlertid en innretning der man prioriterer fremdrift i de viktigste tiltakene for næringslivet. Et styrket generelt forenklingsarbeid med god forankring i alle departementer anses derfor som den beste tilnærmingen i Norge. Det er ønskelig å se på erfaringene med ordningene i Storbritannia, Canada og USA før vi setter i gang noen vurdering av ordningen i Norge. Det vil derfor være for tidlig å legge opp til en vurdering allerede i statsbudsjettet for 2018.

Forslag 6: Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om å heve omsetningsgrensen for rett til årlig mva.-oppgavetermin til minimum 2 mill. kroner.

For å få innvilget søknad om årsterminoppgave (årlig skattemelding for merverdiavgift, i ny skatteforvaltningslov), er det et vilkår at omsetning og uttak i løpet av et kalenderår ikke overstiger en million kroner. Representantene påpeker at denne beløpsgrensen ikke har vært endret siden ordningen ble innført i 2001, og foreslår en heving til minimum to mill. kroner.

En utvidelse av ordningen med årlig skattemelding for merverdiavgift innebærer at det for flere avgiftspliktige vil gå betydelig lengre tid fra merverdiavgiften oppkreves til den innbetales til staten. En slik forlengelse av kredittiden øker generelt risikoen for betalingsmislighold. En viktig årsak til at beløpsgrensen ikke har blitt hevet siden innføringen, er det omfattende misbruket som har vært knyttet til ordningen. Ordningen med årsterminoppgaver er bl.a. be-

nyttet i kriminelle nettverk som benytter seg av fiktiv fakturering til merverdiavgiftsvindel.

For å forebygge svindel i merverdiavgiftssystemet knyttet til årsterminoppgave, foreslo departementet i Prop. 1 LS (2015-2016) kapittel 24.5.8 at det skulle innføres en kvalifikasjonsperiode for bruk av årstermin ved lav omsetning. Bestemmelsene om dette er nå inntatt i skatteforvaltningsforskriften § 8-3-3 annet ledd, gjeldende fra 1. januar 2017. Etter bestemmelsene må en skattepliktig ha vært registrert i Merverdiavgiftsregisteret med alminnelig skattleggingsperiode i minst 12 måneder før det kan innvilges adgang til årlig skattemelding for merverdiavgift. Det er også et vilkår at den skattepliktige i denne perioden har overholdt sin opplysningsplikt og betalingsplikt.

Det vises også til at en utvidelse av kredittiden har en usikker provenyeffekt. Provenyeffekten vil hovedsakelig være knyttet til utsettelsen av innbetaling av merverdiavgift til staten, noe som medfører et rentetap for staten. Omfanget av rentetapet er imidlertid ytterst usikkert, da det avhenger av hvor mange virksomheter som vil benytte årlig oppgavetermin og størrelsen på avgiftsinnbetalingene fra disse. For å kunne gi et mer presist provenyanslag må dette utredes nærmere.

Jeg er opptatt av forenklinger for næringslivet, men en bør vente med en eventuell utvidelse av ordningen med årlig skattemelding for merverdiavgift til en har fått erfaringer med hvilken effekt nevnte regelverksendring gir for misbruk av ordningen. Når en ser effekten av denne regelverksendringen, vil en også kunne utrede mer presist provenyeffekten av en utvidelse av ordningen.

Forslag 7: Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 fremme forslag om å avvikle all tekstiltoll.

Av industrivarer gjenstår det kun toll på enkelte klær og andre ferdige tekstilvarer som håndklær, duker og gardiner. Det er 6 forskjellige tollsatser, som varierer mellom 5,6 og 10,7 pst. av tollverdien. Gjenværende tollvern for klær og tekstiler har liten betydning for norsk produksjon.

Fjerning av toll på tekstilvarer vil være en forenkling for næringslivet. Det vil også kunne bidra til lavere priser for forbrukerne, og til at forskjeller i tollsatser på noenlunde ensartede produkter blir fjernet. Deklarert toll på klær og andre tekstilvarer utgjorde 930 mill. kroner i 2015. Spørsmål om avvikling av toll på tekstilvarer må vurderes i de årlige budsjettene.

Forslag 8: Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om å redusere oppbevaringstiden for tolldokumentasjon i tolltariffen.

Det alminnelige kravet til oppbevaringstid for primærdokumentasjon etter bokføringsloven § 13 ble fra 1. februar 2014 redusert fra 10 til fem år. Det følger av Prop. 1 LS (2013-2014) at regjeringen skulle vurdere endringer i tilstøtende regelverk som inneholder krav til oppbevaringstid på mer enn fem år.

Departementet la til grunn at tollovgivningen ikke er tilstøtende regelverk til bokføringsloven, og vurdering av dette regelverket falt derfor i utgangspunktet utenfor oppdraget. Jeg ser likevel at det kan være behov for å vurdere endringer i reglene om oppbevaringstid også på tollområdet, og Finansdepartementet har igangsatt et arbeid med dette.

Forslag 9: Stortinget ber regjeringen snarest kartlegge og fjerne hinder for økt digitalisering, spesielt når det gjelder innrapportering og dialog mellom offentlige myndigheter som NAV, Skatteetaten, Brønnøysundregistrene og næringslivet.

Regjeringen legger vekt på digitalisering som middel for økt produktivitet. Med økt digital dialog med næringslivet kan saksbehandlingen skje raskere, enklere og mer korrekt for både bedriftene og det offentlige. Andelen digitale innsendinger for de enkelte rapporteringene har økt betydelig de seneste årene.

I flere år har det vært sterkt fokus på å fjerne hindringer samt fremme digitalisering for å effektivisere og modernisere kommunikasjonen mellom næringsliv og myndigheter. Investeringene i digitalisering er intensivert i 2016 i en rekke etater. Ifølge statistikk fra Oppgaveregisteret er 86% av næringslivets innrapportering elektronisk. Dette er et mål på totalt volum. Arbeidet videre vil gi modernisering og effektivisering av innrapportering fra næringslivet. Her er igangsatt lovarbeid med teknologinøytralitet i sentrale lover viktig.

Brønnøysundregistrene har forvaltningsansvaret for Altinn, og er hele tiden en viktig premissgiver for digitalisering av offentlig forvaltning. Altinn-plattformen gir grunnlag for effektiv informasjonsdeling. Brønnøysundregistrene, Skatteetaten og Finans Norge har startet et samarbeid for å gi bedre digital samhandling mellom det offentlige og finansnæringen. I dette samarbeidet er det identifisert flere prosjekter med et betydelig gevinstpotensial for samfunnet, og det er startet utredninger av enkelte prosjekter i 2017.

Forslag 10: Stortinget ber regjeringen videreføre dagens bestemmelser knyttet til innrapportering og skatting av personalrabatter og naturalytelser knyttet til tredjepartstelser.

Forslagsstillerne viser til at Skattedirektoratet nylig har hatt på høring forslag til forbedringer i reglene for skatting av naturalytelser. Jeg viser til at høringen er en del av arbeidet med å forbedre regelverket for skatting av naturalytelser. Finansdepartementet ba Skatte-direktoratet om å utarbeide et høringsnotat med forslag til forbedringer av regelverket, jf. Prop. 1 LS (2016-2017) punkt 20.

Det er klare svakheter ved gjeldende regler, og det har lenge vært et behov for å forbedre regelverket. Det er flere rettslige problemstillinger det er knyttet særlige utfordringer til, og som Skattedirektoratet har fått i oppdrag å utrede. I tilfeller der ansatte mottar ytelse fra tredjeparter, er det uklart etter gjeldende rett om det er arbeidsgiveren eller tredjeparten som plikter å gi lønnsopplysninger, foreta forskuddstrekk og betale arbeidsgiveravgift. I 2012 hadde Sivilombudsmannen en klagesak til behandling, hvor tredjeparten av skattemyndighetene ble pålagt å betale arbeidsgiveravgift av ytelsen. Sivilombudsmannen påpekte at gjeldende regler bygger på et usikkert rettslig fundament, og oppfordret lovgiver til å gjennomgå og avklare dette prinsipielle spørsmålet.

Videre inneholder regelverket noen særregler med unntak fra hovedregelen om at naturalytelser verdsettes til omsetningsverdi, som i en del tilfeller fører til ulik verdsetting av samme vare eller tjeneste. Det er også et stort behov for å avklare hvordan arbeidsgiver fastsetter omsetningsverdien i dagens marked. Videre er det i praksis mye usikkerhet knyttet til hvor grensen går mellom skattefrie og skattepliktige personalrabatter i skattefritaket for visse personalrabatter, da avgrensningen er svært skjønnsmessig. Uklarheten gjør det vanskelig å etterleve og håndheve fritaket.

De uklare reglene for tredjepartstelser, verdsetting av naturalytelser og personalrabatter, fører til at det for arbeidsgiverne er usikkert hvilke naturalytelser de plikter å innberette og til hvilken verdi. Det medfører igjen forskjellsbehandling av skattytere og trolig at en del skattepliktige ytelse aldri innberettes til skattemyndighetene.

Videre er det behov for å modernisere og forenkle flere av de materielle skattefritakene for naturalytelser, bl.a. gaver i arbeidsforhold, overtidsmat og fri avis, som inngår i høringsnotatet. De overordnede formålene med arbeidet er å få regler som gir bedre rettssikkerhet og forutsigbarhet for arbeidsgivere og arbeidstakere, bedre etterlevelse og en mer lik, rettferdig og riktig beskatning av naturalytelser.

Høringsfristen løp nylig ut, og Skattedirektoratet arbeider nå med å gjennomgå høringsinstansenes vurderinger og innspill, slik som ved ordinære prosesser for saker som har vært på høring. Høringsinstansene er gjennomgående enige i at det er behov for

forbedringer av regelverket, men har merknader til enkelte av direktoratets forslag til løsninger. Under den videre prosessen vil Skattedirektoratet vurdere merknadene og om forslagene som ble sendt på høring kan eller bør innrettes på en annen måte. Som ledd i denne prosessen skal Skattedirektoratet holde et arbeidsmøte med flere av høringsinstansene, der

forslagene skal diskuteres. Der vil også flere av organisasjonene i arbeidslivet delta. Først når de faglige vurderingene i lys av innspillene fra høringsinstansene er gjennomført, vil regjeringen ta stilling til hvilke endringer det eventuelt kan bli aktuelt å gå videre med.

